

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

seductor ille dixit adhuc vivens. Post tres dies resurgam. 64. Iube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium: ne forte veniant discipuli eius, & furentur eum, & dicant plebi: Surrexit a mortuis: & erit novissimus error peior priore, 65. At illi Pilatus: Habetis custodiam, ne custodire sicut scitis eo. Illi autem adventus, manserunt sepulchrum signantes lapidem, cum custodibus.

IN CAPVT VIGESIMVM SEPTIMVM

ARGVMENTVM.

ADDVCTVR ad Pilatum iudicandus & damnandus Dominus. Iudas relatus a gentibus, & de innocentia Iesu testatus laqueo se suspendit. Pilatus etiam Christum innocentem pretestatus, absolvere conatus est. Sed Iudeorum victus importunitate, manus lauat, & condemnat, traditque flagellatum, ut crucifigatur. Cui crucifixi insulant Iudei, at ille tenebris factis, & terramotu, atque adeo velo templi scisso emisit Spiritum, deinde de cruce depositus a Iosepho ab Arimathia sepelitur.

In Syriacâ Ecclesiâ per horas lectio passionis est distributa. Feriali sextâ ad matutinas preces leguntur ad v. 26. Hinc ad horam tertiam lectio durat ad v. 45. Inde ad nonam lectio ad v. 57. Ultima pars capituli de sepultura, hunc habet titulum *דברא דאברא דאברא דאברא* *Desabbetha dasbarta. Vespere sabbati annunciationis.* Quanquam *דברא* potest, spem, expectationem, sustentationem, significare, quod bona spe sepulchro Dominum condiderint, sperantes & expectantes tertia die resurrectionem. Nec enim video, cur sabbatum annunciationis vocetur. Accommodatissime autem sabbatum spei & expectationis, cum post tot in morte signa, etiam centurio, & turbe, filium Dei confiterentur. Iosephus & Nicodemus pro cadauere mortui totius gentis inimicitiam non vererentur suscipere.

VERSVS I.

Mane autem facto consilium iniierunt omnes principes sacerdotum & seniores populi adversus Iesum ut eum morti traderent.

QVÆSTIO I.

Quod matutinum consilium sacerdotum?

S. 1. Mane facto *πρωίως γενομένης*, subaudi *ἀγεγν*, cum matutina hora esset, conuenerunt omnes principes sacerdotum, multo plures, quam notu fuerint; Syrus non habet particulam, omnes, ut etiam alij codices nonnulli omittunt dictionem *populi* & simpliciter tantum seniores ponunt, ut aureus codex apud Erasmodum. Marcus addit his etiam scribas. Illud porro, omnes in omnibus latinis & Græcis exemplaribus inuenitur, etiam in vernissimâ codice collegij Molfemensis, in quo etiam capita distincta non sunt, alij tamen interdum tituli positi sunt, ut hoc loco: *ὅτι τῆς ἰσθμίας μεταμελείας, de Iuda penitentia.*

S. 2. Conueniendi & consultandi causa non erat, ne quid iniquè aut præpropere in iudicio sanguinis ageretur, quod tamē in primis curis habere oportuit: nam homo res sacra est, & in laude regentium nihil magis commendabile est, quam suppliciorum considerata parcitas; sed, ὅπως αὐτὸν θανάτωσι, quomodo ipsum occiderent. Sic & Syrus, *דברא דאברא דאברא דאברא* *danmitumichi*. Ad verbum: mortificarent. Mortis enim autē, modum eius, & tempus, non causam quaerebant. Mane autem venire, & virgere supplicium constituunt, ne forte concurrente populo, & tam multis Domini amicis, aliquid interueniret, quo minus opacatum finem tenerent. Ideo & iam iudicatum, & suo omnium præiudicio condemnatum adducunt ad Pilatum. & communi sententia præsidem vigent, ut lege in ipsum agat. Auctoritate enim adversus Christi innocentiam nituntur, cum causa se inferiores esse experiuntur. Ita Theophyl. *ὁ δὲ τὸν διάβολον αὐτὸς ὁλως αὐτὸς κατέσχευεν, ἐν τοιαύταις ἡμέραις πείρασ. φρονεῖν, ἐν*

αὐτὸς πάλιν ἔδει βυστὴν καὶ προσφύγων ὑπὲρ τῶν ἀλλῶν & μαρτύρων, καὶ ἀγρίων καὶ καὶ ἀποστόλων, οἱ δὲ καὶ δευτέρως ἀναγὰς πρὸς τὸν ἡγεμόνα Πιλάτον.

Vide diabolum quomodo totos illos possideret, suadens in illis diebus eadem facere, quibus multis victimis & oblationibus opus erat, pro alijs peccatis, & puritate & munditie, hi vero vincunt, & ducunt ad præsidem Pilatum.

Porro toti in eo sunt ut præfidi probent, quas finxerunt calumnias. Quasi idcirco matutino consilio terant, quod illud plenius esset, & quod ne cetera iudicia iure & lege essent irrita. Quamvis hoc tempore non inusitata, cum Romani sententiam pena per crudelitatem fruerentur. Hinc apparet cur ab illis iudicia Deus, regnumque in Romanos transtulerit, quod nulla in Iudæa vel iustitiæ species amplius teneretur. Pilatus enim alioquin improbius multo legum, & æquitatis, quam sacerdotes, est tenacior. Regna autē transferuntur de gente in gentem propter iustitiam. Et totum hoc consilium ita in Christum exarsit, ut ab eo res penderet, manibus suis Christum dilaceraturi viderentur. Præcipua tamen crudelitas fuit Ananias, cuius & posteri seuitiam imitati sunt, vili, de quo narrat Iosephus l. 20. antiq. c. 8. Ille enim pœnificatus motus est, quod Iacobum, alioque infando iudicio curasset occidi.

S. 3. Nec ab eorum tamen furoribus vita Domini pendebat, sed ad hoc eos effrenescere diuina providentia permisit, ut ipso die festo, summa videlicet mundi solennitate, humanum genus redimeretur. Licet enim & veteres prophetarunt. Hanc rationem Christomus hom. 81. producit. *ἐπειδὴ, inquit, ὅτι ἔδει αὐτὸν ἀνελεῖν, αὐτοὶ δὲ ἐκ τῶν ἰσχυρῶν ἐπὶ τῇ ἐορτῇ, ὅτι τὸν ἡγεμόνα ἀγχοῦσι. οὐ δὲ μοι σέβεται αὐτὸς συνελθὼν τοῦ παρὰ μὲν ἐν ἐορτῇ γίνεσθαι. ἅτω ὅτι ἀνὴρ περὶ οὐρανῶν.* Nam quoniam interficere ipsum statuerunt, & propter die festum non poterant ad Pilatum eum ducere. Tunc ro considera quomodo res ita compulsa est, ut in die festo ageretur. Quippe ita jam a præfictis temporibus fuerat huius significatum. Quamvis enim ipsi ab eo consilio abhorruerint, festinandum tamen rati medio festo facinus delin-gnauerunt.

VER-